

01 **πολιτική**

Σταθμός Μετρό «Εξάρχεια»: Τερματικός σταθμός...

■ **ΤΟΥ Νίκου Σταθόπουλου***

Η κρατική επίθεση στα Εξάρχεια, ξεπερνά το όποιο προφανές των λόγων της, και ανάγεται σε κάτι βαθύτερο και πολύ πιο ουσιαστικό. Μορφοποιεί, στο πιο τυπικό κατασταλτικό σχέδιο, τη σύγκρουση-διάσταση μεταξύ «ανομίας» και «ευταξίας», που καταργεί κάθε άλλη αντίθεση και κάθε άλλη πρόσληψη των κοινωνικών σχέσεων. Γίνεται όλο και πιο φανερό το τι υπηρετεί ιδεολογικά και στοχαστικά η ρητορική περί «ξεπεράσματος του Εμφυλίου», με τους όρους που επιβάλλεται. Μέσω του τεχνητού ψευδοεμφυλίου «ανομίας» (ή «αντικαπιταλιστική ρήξη», για τους απέναντι...) κατά «ευταξίας», αριστεροί και δεξιοί διαχειριστές του εξαναγκαστικού μνημονιακού «πεπρωμένου», καθένas με την παραπλανητική του ρητορική, αναγνωρίζουν την επανείσοδο, λέει, σε μια «εποχή κανονικότητας».

Αυτή ακριβώς η «κανονικότητα», δηλαδή η παγίωση των διαλυτικών αναδιαρθρώσεων, έχει το ιδεολογικό-ηθικό-κοινωνικό της αντίστοιχο στην «πάταξη της ανομίας». Με εντατικό ρυθμό προωθούνται ρυθμίσεις που μπλοκάρουν τις κοινωνικές αντιδράσεις στην εμβάθυνση της νεοφιλελεύθερης αποδόμησης και γι' αυτό ακριβώς φωτίζεται ως το «απόλυτο έργο» η επιβολή της «ευταξίας». Πάντα με σταθερό δεδομένο, ότι στην ηθική του νεοφιλελευθερισμού, τα «ηθικά παραγγέλματα» τυγχάνουν άμεσης κερδοσκοπικής πρακτικής εφαρμογής. Ο βίαιος κοινωνικός έλεγχος, στο παρόν της «πρόόδου» που σχεδιάζεται στη Σίλικον Βάλεϊ και στα «δημιουργικά εργαστήρια» της κάθε Black Rock, αποκτά τη μέγιστη δραστηριότητα μέσω μιας ψευδούς συνείδησης όπου συνδυάζεται η «κοινωνική αρμονία» με την «ασφαλή ναρκισσιστική απόλαυση». Το «ησυχία, τάξις κι ασφάλεια» του παλιού περικλειστού νευρωτικού μικροαστού, έχει μετουσιωθεί σε «ειρηνική απόλαυση της μοναδικής και ανεπανάληπτης ζωής» μέσα στις οργανικές αυταπάτες που εκτρέφει το εμπόρευμα.

Δεν είναι απλά ένα δημαγωγικό πυροτέχνημα, μια επικοινωνιακή ίντριγκα, αλλά μια βαθύτερη πολιτική στρατηγική, η επιτελική πραγμάτωση μιας κουλτούρας. Δεν θα στεριώσει κανείς «μενουμενωπισμός» χωρίς αυτό το φανταστικό.

Οι «χρήσιμοι ηλίθιοι» έχουν κάνει καλά τη δουλειά τους, έχουν ανοίξει κάθε Κερκόπορτα, παραμορφώνοντας τα μυθικά Εξάρχεια των εναλλακτικών αναζητήσεων σε ένα «άβατο» με τόσο πλαστές «εξεγερτικότητες» ώστε η ποινική κουλτούρα της παραβατικότητας να αποκτά απωθητική αλήθεια, έστω και στρεβλωτικά μεγεθυμένη.

ΜΕ ΜΙΑ «ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ» (και καθόλου συμβατή με τα αρχέτυπα της βασικής Θεωρίας) από χρόνια ως το λαίμο στο αστικό γίγνεσθαι, και με τα κουρελιασμένα ιδεολογήματα και πειράματα του 20ού

EUROKINISSI/Γιάννης Παναγόπουλος

αιώνα να είναι πια ματαιωμένα πλαστικά σημαδάκια, αυτό που απέμεινε ήταν ο περιβόητος «κόσμος του λούμπεν» και κάθε «μειονότητα» να παίξουν τον ρόλο του «επαναστατικού υποκειμένου». Με την επανάσταση να την έχει σφετεριστεί η διαφήμιση, το marketing και ο αστικός ακαδημαϊσμός, ο ενσωματωμένος ριζοσπαστισμός ανατροφοδοτεί τις αλλοτριώσεις που, πλέον, το σύστημα τις διακαοννίζει σχεδιαστικά.

Η «προοδευτική» εναντίωση στο («εθνολαϊκιστικό», λένε...) σχήμα «οι απάνω και οι κάτω», υποβάλλει τεχνηέντως την αποκλειστικότητα της θεώρησης «οι εκτός των τειχών και οι εντός των τειχών». Όπου το πρόβλημα είναι τα «τείχη», δηλαδή η ένταξη και καθόλου η ανατροπή των σχέσεων εκμετάλλευσης, κυριαρχίας, εξουσίας. Αυτό είναι ο «δικαιωματισμός». Απέναντι σε αυτό, η ρητορική της «ευταξίας» εκφράζει την «βιοθεωρία της οργάνωσης», δηλαδή την αυστηρή μοντελοποίηση του «ρεαλισμού».

Η Θεαμα-τοποίηση της κοινωνικής εμπειρίας και η διαχειριστική παροχέτευση σε μια ευρεία αντίληψη περί «ελεύθερου χρόνου», επιτρέπει στο σύστημα να σκηνοθετεί «εξεγέρσεις», και, συνεπώς, να αλλοτριώνει με εντελώς πρακτικό τρόπο.

Τα Εξάρχεια, έρμαιο ενός οιονεί βραχυκυκλώματος ιδεολογικού και πολιτικού και παντελώς ανήμπορα να δουν πέρα από τη μύτη των ηττημένων ιδεολογισμών, γίνονται η πρόθυμη Ιφιγένεια, το μοιραίο σύμβολο μιας βίαιης «ρεαλιστικοποίησης». Τα Εξάρχεια και ο «δικαιωματισμός», σαν πολιτικά σημαίνοντα που μέσω αυτών αποδομούνται στη σκέψη και τη συνείδηση οι ριζικές αξιακές πρωταρχικότητες της Σύγκρουσης για μια ανθρώπινη δημοκρατική κοινωνία

Τα Εξάρχεια, έρμαιο ενός οιονεί βραχυκυκλώματος ιδεολογικού και πολιτικού και παντελώς ανήμπορα να δουν πέρα από τη μύτη των ηττημένων ιδεολογισμών, γίνονται η πρόθυμη Ιφιγένεια, το μοιραίο σύμβολο μιας βίαιης «ρεαλιστικοποίησης»

δομικής δικαιοσύνης και ελευθερίας.

Η κοινωνία το αποδέχεται όλο αυτό το παιχνίδι και γιατί η «άκρα Αριστερά» έχασε τα αυγά και τα πασχάλια μέσα στις θύελλες του «τέλους της Ιστορίας», γιατί υπάρχει σοβαρό ποσοστό αλήθειας στα περί θλιβερού ντεκαντάνς στους σκοτεινούς πεζόδρομους των Εξαρχείων και γιατί είναι εμφανής μια κοινωνική προδιάθεση «να ηρεμήσουμε, να νοικοκυρευτούμε λίγο, να δούμε τι θα κάνουμε...»

ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΝΟΙΑ της ξεχαρβαλωμένης θεωρίας, με έμφαση σε οτιδήποτε εξιδανικεύει το μίσος για τον απλό άνθρωπο, την πατρίδα, τη βασική ηθική, ήταν σίγουρο ότι θα αποκτούσε το μυθικό κύρος της «δοκιμασμένης σωστικής κοινοτοπίας» η στρατηγική της «ευταξίας». Στήνεις ένα τάχα εκρηκτικό σκηνικό με «μπαχαλάκηδες» και νεοαφασιακούς ηλίθιους «μετανάστες αδελφία μας» και ρίχνεις στα αζήτητα, ή στα «ε καλά, τα ξέρουμε αυτά...», τη δομική ανομία του γενικευμένου πλιάτσικου που συντρίβει ό,τι αγαπήσαμε και νιώσαμε εστία του υπαρξιακού μας λόγου.

Η θεωρία του «σπασμένου παράθυρου», μεταφερμένη στην κεντρική πολιτική, γίνεται αποδεκτή από μια καταταλαιπωρημένη κοινωνία, χλιοπροδομένη, απογοητευμένη και επιτήδεια καταδικασμένη στην αυτάρεσκη ημιμάθεια. Ένα «σπασμένο παράθυρο» που τα λιγοστά του σκόρπια τζάμια είναι υπερεπαρκή να κρύψουν τους τόνους «μοντέρνο» γυαλί στους έξι ουρανοξύστες της παραλιακής, μια «παρβατικότητα», έντεχνα ταυτισμένη με τη δυναμική κοινωνική αμφισβήτηση, που νομιμοποιεί και εκλογικεύει την «ηθική της καθαρής αστικής ζωής» με τη μαζική

εξαγορά των σπιτιών στα Εξάρχεια από ποικίλους «επενδυτές γης». Τα Εξάρχεια των «ανομιακών καταλήψεων που *τώρα* εκκενώνονται», είναι μαζί και πρακτική χρυσότοκος μπίζνα και μείζον ιδεολογικό «κόλπο». Ωστόσο δεν είναι μια «αφήγηση» των «βοθροκάναλων», αλλά μια εκθετικά αυξανόμενη αλήθεια βλαπτικής και κακοποιού ασχίμιας, μια πολύμορφη απαξίωση του ανθρώπινου στοιχείου. Σε μια κοινωνία που, καλώς ή κακώς, είχε εθιστεί σε μια ήμερη απλοικότητα καθημερινής αλληλεγγύης. Ναι, με χίλια «στραβά κι ανάποδα», αλλά, πάντως, λειτουργική και αυθεντική και που χάρη σε αυτή, ακόμα και σήμερα, αντέξαμε το τρομακτικό ωστικό κύμα της Ευρώπης της λατρεμένης από το οιονεί «Κολωνάκι» του διχασμού μας...

Ο αρχαίος «κίνδυνος του αναρχοκομμουνισμού» μεταπλάθεται σε «κοινωνική αγωνία» για τη «διάλυση του κοινωνικού ιστού». Γιατί αυτό εξυπηρετεί τις παρούσες αναπαραγωγικές συντεταγμένες του συστήματος, αλλά και γιατί η ανατοποθέτηση του κλασικού «αμφισβητησιακού ριζοσπαστισμού» εντός των αυτοεκμοντερνισμών του συστήματος (στη βάση της βαθιά αντιδραστικής θεωρίας της «αποδόμησης») δημιουργεί όντως σοβαρά προβλήματα ως προς την ακεραιότητα του ανθρώπινου λόγου συνολικά.

ΚΑΙ ΚΑΠΩΣ ΕΤΣΙ, η Σώτη Τριανταφύλλου, αυτό το συμμορφωμένο φρικικό του νευρωτικού νεοφιλελέ, εισηγείται την κατασκευή σταθμού μετρό στην πλατεία Εξαρχείων! Επεκτείνοντας την εκσυγχρονιστική πονηρία του Λαλιώτη («Σχέδιο ανάπλασης των Εξαρχείων»), συνδέει την πολεοδομία με την πολιτική, δηλαδή αναδεικνύει την οργανικότητα του «ολιστικού σχεδίου ζωής» που εμπεριέχεται στη δυναμική του μεταμοντέρνου καπιταλισμού, και αποσαφηνίζει, με κουλτουρέλ «αφέλεια», τις κρίσιμες έννοιες: η «ανομία» είναι απλώς μια ασύμφορη και χωροταξικά άτοπη χρήση, και η «ευταξία» είναι, θριαμβικά, η εκμοντερνισμένη λειτουργικότητα της ανταλλακτικής αξίας. Φτιάξε «σωστά» τον χώρο, και, μη σκας, οι «ανθρώπινοι πόροι» θα λειτουργήσουν όπως πρέπει.

Ο οικοδομούμενος «Θαυμαστός Καινούργιος Κόσμος», επιδιώκει διαχωρισμούς πολιτισμικής υφής, δηλαδή υπεριστορικούς. Αυτή είναι μια ύψιστης σπουδαιότητας πρόκληση για τη σύγχρονη επαναστατική σκέψη. Η επινόηση και ανάπτυξη ανταγωνιστικών μορφών και ποιοτήτων πολιτισμού είναι μέγα ζητούμενο και κίνητρο ώριμου προβληματισμού.

Μεγάλη συζήτηση, και μάλιστα σε μια συντριβόμενη Ελλάδα όπου το εθνικό, το πολιτισμικό και το κοινωνικό διαπλέκονται σε μια θολή διαλεκτική επείγοντος αδιεξόδου...

* Ο Νίκος Σταθόπουλος είναι φιλόλογος